

Parszewski, Kazimierz

Otwarcie sesji "Ekologia a zdrowie człowieka"

Zeszyty Naukowe Ostrołęckiego Towarzystwa Naukowego 11, 42-44

1997

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

EKOLOGIA

KAZIMIERZ PARSZEWSKI

OTWARCIE SESJI „EKOLOGIA A ZDROWIE CZŁOWIEKA”

Szanowni Państwo!

Człowiek zmieniał środowisko od najdawniejszych czasów, nie zawsze zdając sobie sprawę z następstw swojej działalności gospodarczej.

Ochrona i racjonalne kształtowanie środowiska dla potrzeb ludzkości jest przedmiotem wielu opracowań naukowych, bazą działania administracji rządowej i samorządowej oraz nakazem działalności gospodarczej.

Występujące w przestrzeni obszary wiejskie, jak dotychczas, terenami najmniej przekształconymi. Nie oznacza to jednak, że nie dzieją się tam procesy zagrażające środowisku — człowiekowi.

Współczesne rolnictwo, kształtowane pod wpływem różnych uwarunkowań, a szczególnie rosnącego zapotrzebowania na żywność, powoduje coraz wyraźniejsze zmiany środowiska.

W tych uwarunkowaniach zrodziła się koncepcja zorganizowanej ochrony środowiska i dalszego rozwoju regionów mało przekształconych — koncepcja utworzenia obszaru funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski”. Koncepcja ta wynikała z aspiracji społecznego ruchu ekologicznego zmierzającego do realnej ochrony środowiska. Idea ta, która rozpoczęła się od 5 województw — dziś obejmuje częściowo lub całkowicie obszar 9 województw północno-wschodniej Polski.

Dążenie do rozwoju zrównoważonego (do ekorozwoju) jest praktyczną realizacją ludzkich oczekiwań. Jest to bowiem rozwój wynikający (uwzględniający) potrzeby człowieka, mówiąc inaczej, pożądaný społecznie, ale także jest to rozwój uwzględniający problemy poziomu życia, czyli uzasadniony ekonomicznie i wreszcie jest to rozwój zabezpieczający środowisko, bowiem okreśłany jako dopuszczalny ekologicznie.

Zrealizować to ma opracowany plan zagospodarowania przestrzennego obszaru „Zielonych Płuc Polski”.

W tym duchu organizuje się spotkania naukowe i popularnonaukowe. Ta idea zawierała też w zorganizowanym I Regionalnym Forum Ekologicznym Ostrołęka 94.

Ostrołęckie jest jednym z województw, które tworzyły program „Zielonych Płuc Polski”. Duże zaangażowanie na rzecz kształtowania ochrony środowiska oraz nadzieja na rozwój regionu oraz poprawę życia zdrowotnego jego mieszkańców w zgodzie z zasadami ekologii upoważniają nas i zmuszają do działań aktywnych. Jest to droga do sukcesu na polu ekorozwoju.

Jesteśmy jednym z najuboższych w zasoby wodne krajów — na jednego Polaka w 1994 roku przypadło 1,6 tys. metrów sześciennych wód powierzchniowych (a np. Fina — tys. metrów sześciennych). Większość (80 %) tych wód pobierała gospodarka narodowa. Korzystała ona także z najczystszych, więc najlepszych do spożycia, wód podziemnych. Brały ją działy przemysłu (np. produkcja metali), które nie potrzebują do swej produkcji wody pitnej i mogłyby korzystać z dostatecznie czystych wód kopalnianych. Wykorzystywano zaledwie jedną trzecią ich część. Większość odprowadzano bezskutecznie do wód powierzchniowych, nie ma bowiem odpowiednich sieci przesyłowych. Tylko 40 % wodochłonnych zakładów produkcyjnych posiadało w 1994 roku zamknięte obiegi wody. W ostatnich latach wprawdzie zmniejszyła się o około 30 % ilość ścieków nie oczyszczonych (w wystarczającym stopniu — chemicznie i biologicznie — oczyszcza się około 42 % ścieków, natomiast niedostatecznie — mechanicznie — 32 %), ale ponad czwartą część ścieków (800 mln. metrów sześciennych) odprowadza się do wód powierzchniowych bez żadnego oczyszczenia. Połowa wodochłonnych zakładów przemysłowych oraz 32 % miast w Polsce nie posiada w ogóle oczyszczalni ścieków, a 15 % — tylko oczyszczalnie wstępne. Nadal nie ma oczyszczalni ścieków komunalnych w tak dużych miastach jak Łódź, Kalisz, Zielona Góra, a w Warszawie nie oczyszcza się ponad 58 % ścieków komunalnych. Takie są dane GUS-owskiego opracowania „Ochrona Środowiska — 1995”.

Korzystanie ze środowiska wprowadza coraz większe obostrzenia. Są to konieczne rygory, które mogą ograniczyć skażenie środowiska. Zagrożenia można upatrywać w intensyfikacji rolnictwa produkcyjno-rynkowego.

Zmianom uległo również zapotrzebowanie na produkty rolnicze. Mechanizm cen rynkowych i różnorodne wymogi konsumentów sprawiły, że pojawiły się na rynku nowe produkty, że istnieje już w Polsce pewna metoda na ulepszoną żywność produkowaną metodami ekologicznymi. Kierunek i typ produkcji rolniczej jest wypadkową szeregu czynników. Część z nich wynika z potrzeb żywieniowych ludzi, część zaś z „możliwości przyrody”.

W rolnictwie ważny jest efekt końcowy, a więc jego produkt i jego przydatność do spożycia. Powinien to być produkt bezpieczny dla zdrowia człowieka.

Stąd dziś nasze kolejne spotkanie w temacie „Ekologia a zdrowie człowieka” zapowiedziane na wspomnianym I forum ekologicznym.

Pozwólcie zatem, że w imieniu organizatorów tego spotkania tj.:

— OTN im. Adama Chętnika w Ostrołęce

— Dyrekcji ZSZ Nr 4 w Ostrołęce (gospodarza sesji)

oraz

— aktywu I Uczniowskiej Spółdzielni „Ekonomik” działającej pod patronatem PSS przy ZSZ Nr 4 w Ostrołęce

powitamy wszystkich zebranych, a wśród Was:

— prof. dr. hab. Henryka Lisa z Instytutu Przemysłu Mięsnego i Tłuszczowego w Warszawie — Dział Monitoringu i Ochrony Środowiska

— prof. dr. hab. Janusza Pała z Wyższej Szkoły Rolniczo-Pedagogicznej w Siedlcach

— mgr. inż. Stanisława Kubła — Wicewojewodę Ostrołęckiego

— mgr. inż. Wiesława Staniszewskiego — Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego w Ostrołęce

— Wiesława Tyszkę — Wiceprezydenta miasta Ostrołęki

— Edwarda Skowyrskiego — Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Ostrołęce

Oddajmy zatem głos głównym referentom naszej Sesji.

W naszym zeszycie Nr 11 prezentujemy dwa referaty tj. prof. dr. hab. Henryka Lisa z Instytutu Przemysłu Mięsnego i Tłuszczowego w Warszawie oraz mgr. Anny Sawickiej z ZSZ Nr 4 w Ostrołęce, nauczyciela zawodu w Technikum Gastronomicznym, zastępcy Kierownika Warsztatów Szkolnych ds. gastronomii.